

Gisèle Pelicot

EI ENÄÄ HÄPEÄÄ

WSOY

Hymni elämälle

Gisèle Pelicot

yhteistyössä Judith Perrignonin kanssa

Hymni elämälle
Ei enää häpeää

SUOMENTANUT LOTTA TOIVANEN

Kirjallisuuden vientikeskus FILI on tukenut tämän kirjan kääntämistä.

Ensimmäinen painos

Suomennettu ranskankielisestä alkuteoksesta

Et la joie de vivre

Englanninkielinen laitos

A Hymn to life

© Gisèle Pelicot, 2026

International Rights Management: Susanna Lea Associates

Suomenkielinen laitos

© Lotta Toivanen ja WSOY 2026

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-52677-4

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@wsoy.fi

KATAN AAMIAISPÖYDÄN aina edellisenä iltana. Asettel-
len kupit, lautaset, aterimet ja lautasliinat, sitten hunajan
ja hillipurkit. Harppaan yön yli, sillä olen aina pelännyt
sitä, ja päätän että seuraavasta päivästä tulee hyvä. Aamulla
riittää kun ottaa esille voin, painaa vedenkeittimeen vir-
ran, antaa kahvin ja paahtuvan leivän tuoksujen kohoilla.
Kaikki on hyvin.

Olin laittanut illalla kaiken valmiiksi. Olin myös ottanut
esille Dominiquen vaatteet. Kutsukaamme häntä nimellä
Dominique. Aiemmin en kutsunut häntä etunimellä,
käytin hellittelynimiä Doumé tai Mino, mutta en enää
tiennyt, millä nimellä olisin häntä kutsunut. Niinpä her-
roittelin. *Monsieur Pelicot*. Kun nyt kirjoitan tarinaamme,
käytän etunimeä. Olin ottanut esille pullonvihreät sametti-
housut ja Lacosten pinkin pikeepaidan, jonka lapset oli-
vat antaneet Dominiquelle lahjaksi. Meidän piti mennä
aamulla poliisilaitokselle.

Tapaaminen oli kello 9.30. Aamukahvin aikana kuunte-
limme RTL:n uutiset. Maailmanlaajuinen koronapandemia
oli levinnyt entisestään. Oli määrätty uusi ulkonaliikkumis-
kielto. Katselin keittiön ikkunasta taivaalle, sää oli hieno,
ehdotin että kävisimme iltapäivällä pitkällä kävelyllä. Se
olisi vastaiskumme hallituksen määräyksille ja varmasti

myös hyvä vastalääke aamun tapaamiselle. Dominique istui minua vastapäätä mutta ei sanonut mitään. Totesin, että Michel-veljeni olisi tänään 2. marraskuuta täyttänyt kuusikymmentäyhdeksän vuotta. Dominique huokaisi, ettei pitänyt marraskuusta, että se ei ollut hyvä kuukausi, hän varmaan viittasi pian lankeaviin laskuihin ja karhukirjeisiin. Hetken aikaa minun haamuni ja yhteiset raha-
huolestamme häälyivät keittiössä. Olimme kuitenkin aina eläneet niiden kanssa. Ne yhdistivät meitä. Dominique meni suihkuun, ja sillä välin minä siivosin pöydän. Lähtöä tehdessä hän puki ylleen pusakan, joka ei sopinut asukokonaaisuuteen. Huomautin siitä hänelle, mutta hän vain kohautti harteitaan. Menimme minun autollani. Hän lähti ajamaan kohti Carpentras'n poliisilaitosta.

Kaksi kuukautta aikaisemmin vartija oli napannut Dominiquen, kun tämä kuvasi Leclerc-liikkeessä kolmea naista hameiden alta. Minä olin silloin tyttärenme Carolinen ja hänen miehensä Pierren luona Pariisiin seudulla hoitamassa tyttärenpoikaa koulujen syyslukukauden alkuun saakka. Viikonlopuksi olimme matkustaneet heidän lomataloonsa Île de Rélle. Olin saarella, kun Dominique soitti ja puhui oudon hätäisesti. Hän änkytti, että oli kadottanut puhelimensa ja hankkinut uuden ja tarvitsi sen aktivointiin koodin, joka oli lähetetty minun numerooni. Annoin koodin hänelle. Hän, yleensä niin säntillinen tolkun mies, oli yhtäkkiä aivan poissa tolaltaan. Kun hän parin päivän päästä tuli hakemaan minut rautatieasemalta, hän oli laihtunut. Kotona hän pilllahti itkuun. Hän sanoi, ettei halunnut menettää minua. Näin heti mielessäni isän silloin kun äiti oli kuollut. Minun mielessäni mies, joka itkee, on nyhkyttävä isäni, ja minä seison vieressä kykenemättä lohduttamaan häntä. Ja nähdessäni Dominiquen itkevän,

pelkäsin, että hän oli sairas, että hänen syöpänsä oli uusunut ja veisi hänet mennessään.

Kun Dominique myönsi, että oli viikkoa aikaisemmin Leclercin liikkeessä Carpentras'ssa saanut tyhmän päähänpiston ja kuvannut naisia hameiden alta ja joutunut poliisilaitokselle, jolloin hänen puhelimensa ja tietokoneensa oli takavarikoitu, olin surullinen mutta miltei huojentunut. Oli ikävää kuvitella, miten mieheni oli jahdannut naisia, oli sietämätöntä ajatella häntä ahdistelijana, mutta ei se ollut niin vakavaa minun pelkoasteikollani, jossa kuolema vaanii kaikkialla. Sinä päivänä sanoin hänelle, että Leclercin välikohtaus jäisi meidän välisemmme, lupasin olla kertomatta lapsille jotka vain kärsisivät siitä, en jättäisi häntä mutta vaadin ehdottomasti, että hän pyytäisi anteeksi kuvaamista naisilta ja menisi psykiatrin puheille. Sai luvan olla viimeinen kerta tai muuten minä lähtisin. Hän lupasi ja vakuutti, ettei teko tule toistumaan. En voinut unohtaa, mitä hän oli tehnyt, se oli hälyttävä merkki, mutta mistä? Minulla ei ollut aavistustakaan. Halusin, että elämä kaikesta huolimatta jatkuisi keltaisessa pikku talossamme sinisten ikkunaluukkujen takana Etelä-Ranskassa, missä vietimme eläkepäiviä. Uima-allasta peitti pressu. Oleanterit eivät enää kukkineet. Syksy lähestyi.

Lokakuun puolivälissä olin jälleen Pariisin seudulla, sillä kertaa hoitamassa poikani Davidin lapsia, kun hän meni pieneen leikkaukseen. Hoidin lapsenlapsia aina kun pyydettiin. Koulujen lomat säätelivät elämääni. Riensin apuun myös hätätilanteissa. Olin »Maminou», paikasta toiseen suihkiva isoäiti. En pelännyt vanhenemista, pidin sitä etuoikeutena. Vietin paljon aikaa Davidin kotona pojantytärtärieni kanssa. Charlize ei aamuisin suostunut pukemaan

ylleen muuta kuin verryttelyasun. Kaksossisar Clémence taas vaihtoi vaatteita yhtenään ja piti prinsessamekoista. He olivat yhdeksänvuotiaita, iässä jossa minä olin menettänyt oman äitini.

Sinä aamuna en kuullut kun puhelin soi. Istuin tenniskentän katsomossa. Charlize juoksi jokaisen pallon perään, Clémence ja minä katselimme hänen pelaamistaan. Tytön oikean käden lyönti oli kohentunut. Puhelimeni näytöltä huomasin, että minulle oli yritetty soittaa. Tuntematon numero. Soitin takaisin hiukan myöhemmin: »Päivää, olitte yrittänyt tavoitella.» Mies esittäytyi: »Konstaapeli Perret Carpentras'n poliisilaitokselta. Kuulustelimme miestänne muutama viikko sitten, oletteko asiasta tietoinen?» Sanoin olevani, mieheni oli kertonut minulle kaiken. Vastaukseni kajahteli sisälläni voitonriemuisena, julistaen vanhan parisunnan avoimuutta ja luottamusta. Lisäsin, että olin elänyt mieheni kanssa viisikymmentä vuotta eikä hän ollut ikinä tehnyt mitään ikävää.

»Milloin palaatte kotiin?»

»Lokakuun 21. päivänä. Voin tulla käymään heti sen jälkeen.»

»Ei tarvitse, meillä on täällä vähän kiireitä. Tulkaa 2. marraskuuta yhdessä miehenne kanssa.»

Nyt oli tuo marraskuun 2. päivä. Dominiqueella ei ollut mitään syytä itkeä niin kuin isälläni äitini kuoltua. »Ei hätää, tämä on pelkkä muodollisuus», sanoin pysäköidesämme poliisilaitoksen edustalle. Rakennus oli moderni ja koruton, keltainen kuten meidän talomme, Provençassa kasvavan asterin värinen. Astelimme sisään kasvoilamme tuttu vaaleansininen maski, jollainen peitti siinä vaiheessa jo kaikkien suuta maailmassa. Tuskin ehdimme

ilmoittautua vastaanottotiskillä, kun siilitukkainen mies jo kurotteli yläkerran kaiteen yli.

»Jututan ensin monsieur Pelicot'ta, sitten teitä, madame», hän huikkasi.

Hän oli konstaapeli Perret. Dominique kiipesi yläkertaan mauttomassa pusakassaan, taakseen katsomatta. Hetken kuluttua Perret tuli ja viittasi minua tulemaan. Nousin portaat kevein askelin, sillä oletin että Dominique odotti meitä. Hän ei ollut poliisin työhuoneessa. Konstaapeli kehotti minua istuutumaan häntä vastapäätä mutta pysyttelemään sen verran kaukana, että saatoin riisua maskini. Minä pyytelin heti anteeksi mieheni tekosia. Edessäni istuva mies oli pitkä ja roteva, hänellä oli leveät hartiat ja jykevät kasvot, hän oli todellinen auktoriteetin ruumiillistuma, mutta suhtautui silti minuun jotenkin lempeästi ja hienovaraisesti. Hän pyysi minua sanomaan nimeni sekä syntymäaikani ja -paikkani: 7. joulukuuta 1952, Villingen, Saksa. Tyttönimi: Guillou. Vanhempien nimet: Yves Guillou ja Jeanne Prot. Hän kysyi, miten olin tutustunut mieheeni, vastasin, että äitini sisaren luona heinäkuussa 1971, ja lisäsin, että se oli ollut rakkautta ensisilmäyksellä. Hän pyysi minua kuvailemaan mieheni luonnetta.

»Hyväntahtoinen, huomaavainen. Hieno mies, siksi olemme edelleen yhdessä.»

Hän kysyi, kävikö meillä vieraita. Vastasin, että kyllä meillä kävi säännöllisesti vieraita, ja kun hän pyysi kuvailemaan tyypillistä illanviettoa, vastasin, ettei meillä ollut mitään tiettyä rutiinia, emme olleet vanhuksia. Hän kysyi, mihin aikaan menin yleensä nukkumaan, meninkö samaan aikaan kuin mieheni, otinko päivätorkkuja. Kysymykset tuntuivat hiukan kummallisilta.

»Harrastatteko te parinvaihtoa?»

Siinä vaiheessa putosin kärryiltä, en ymmärtänyt kysymyksen tarkoitusta. Änkytin, että emme, emme ikinä, kamala ajatus. Kuulin änkyttäväni, etten voisi kuvitella parinvaihtoa. En voisi antaa muiden kajota itseeni. Tunteet olivat parisuhteessa minulle tärkeitä. Hän kysyi, arvelinko tuntevani mieheni niin hyvin, ettei hän voinut salata minulta mitään. Vastasin myöntävästi.

»Näytän nyt valokuvia ja videoita, jotka ovat teille varmasti epämieluisia.»

Hänen äänestään kuului, ei noloutta, mutta tiettyä suojelunhalun sekaista uhkaa. Hän kertoi, että Dominique oli pidätetty, koska häntä epäiltiin törkeistä raiskauksista ja haitallisten lääkeaineiden antamisesta. Siinä kohtaa taisin itkeä. Menin lähemmäs poliisin pöytää. Panin maskin naamalleni. Hän ojensi minulle valokuvan. Kuvassa makasi kyljellään nainen sukkanauhoissa. Naisen takana tummaihoisen mies penetroi hänet.

»Tuo nainen tuossa kuvassa olette te.»

»Enkä ole.»

Minä otin esiin silmälasit, ja hän näytti toisen valokuvan. Sama nainen selällään, vieressään mies jolla oli tatuointeja.

»Te olette tuossa kuvassa.»

»En ole.»

En tunnistanut kuvan henkilöitä. Enkä naista. Naisen poski roikkui. Ja suu oli ihan velto. Hän oli kuin räsynukke.

Kolmas valokuva. Miehellä oli yllään pelkkä palomiehen pusero. En kuullut, mitä poliisi sanoi. Tai kuulin kyllä, mutta asia ei koskenut minua. Ääni tuli jostain kaukaa: »Tämä on teidän makuuhuoneenne. Ovatko nuo lukulamput teidän?»

Entä sitten? Tuo sängyllä liikkumatta makaava nainen en ole minä. Joku on manipuloinut kuvaa. Joku joka on

vihainen Dominique. Juuri edellisiltana, kun Dominique näki uutisissa koronan takia intuboidun naisen, hän oli sanonut, ettei kestäisi nähdä minua sellaisena.

Konstaapeli sanoi numeron. Hänen mukaansa 53 miestä oli käynyt meillä kotona ja raiskannut minut. Pyydän vettä. Suutani kuivaa. Huoneeseen tulee psykologi. Nuori nainen. En tarvitse häntä. Olen kaukana, vaikka olemme samassa huoneessa. Olen varma omasta onnestani, meidän onnestamme. Takana on pian viisikymmentä vuotta avioelämää, ja näen edelleen kirkkaasti ensikohtaamisemme. Hänen hymynsä. Hänen arastelevan katseensa. Hänen olkapäille ulottuvat kiharansa. Hänen tummansinisen villapaitansa. Tuo mies rakastaisi minua. Konstaapeli Perret'n työhuoneessa aivoni menivät solmuun.

OLI HEINÄKUU 1971. Olin muutaman päivän lomalla Andrée-tädin luona, joka oli hiljattain ja äkillisesti menettänyt aviomiehensä. Halusin lohduttaa häntä, niin kuin hän oli aina lohduttanut minua. Hän mainitsi nuoren Dominiquen, jonka oli juuri palkannut. Nyt kun setäni oli kuollut, täti ja hänen poikansa tarvitsivat apua sähköliikkeessään. Gagneux'n sähköliike sijaitsi ihan kodin vieressä, sen puisen julkisivun kylteissä mainostettiin monenlaisia uutuuksia ja laitteita. Modernisaatio laukkasi maaseudulla.

»Töitä piisaa», täti sanoi.

Tunnistin tädissä kotikulmieni ihmisten sanattoman kärsimyksen, sinnikkään yrittämisen, myös saman maidonvalkean hipiän kuin yhdeksän vuotta aiemmin kuolleella äidillääni. Hain tädin eleistä ja äänestä piirteitä äidistäni, tädin lempisiskosta, melkeinpä kaksossisaresta. He olivat olleet todella läheisiä. Olin palannut lapsuuteni maisemiin, surujeni ja ilojeni hämärille lähteille. Kuuntelin, kun täti kertoili uudesta työntekijästä, joka kiersi serkkuni kanssa tekemässä sähkötöitä seudun maatiloilla. Tapaisin hänet kyllä, täti lupasi, sillä työpäivän jälkeen nuorimies vietti aikaa heidän luonaan, saattoi joskus jäädä syömäänkin. Hänen punainen rättisitikkansa seisoivat tädin kotitalon edustalla, pysäköitynä Châtillon-sur-Indren ja

Azay-le-Ferronin välisen tien pientareella. Siinä ympäristössä minulle ei voinut tapahtua mitään pahaa.

Miljööön hahmottaakseen on kuviteltava linnoja, joista osa oli mahtavia ja osa raunioina ja jotka saattoi nähdä tieltä tai junasta ja joiden ovista saattoi astua eri vuosisadoille ja eri maailmoihin. Olin koko lapsuuteni juoksennellut alueen autiorakennusten juurella. En muista, että olisin haaveissani ollut prinsessa tai sepittänyt tarinoita uljaista prinseistä, vaikka Azay-le-Ferronin linnan terävahuippuiset pyörötornit olivat kuin suoraan saduista ja pikkutyttöjen kuvakirjoista. Tiesin mistä olin kotoisin. Kävelin isoäidin kanssa vuohien ja paimenkoiran jäljessä, katselin kun hän valmisti juustoja kellarissa, nosti tulikuumat lakanat pesupadasta ja vei ne kottikärryillä pesupaikalle, jossa ne nuijittiin puhtaaksi. Sadonkorjuussa käytettiin yhä työhevosta, ja peltotöissä minäkin join Miot'ta, veteen sekoitettua ja sokeroitua viiniä, johon oli liotettu leipäpaloja. Me olimme Le Chatelier -kylässä asuvien Marie ja Roger Prot'n lapsenlapsia.

Vietimme äidin kanssa kesän tädin luona. Joka aamu kuuntelin sängyssäni kirvesmiesvaarin puheita, kun hän kaatoi kahvia työmiehille, kuulin aikuisten rauhoittavat äänet, ja tiesin, että he olivat läsnä omassa roolissaan ja välittivät. Keittiön pitkällä pöydällä olisi iso kahden kilon limppu leikattuna paksuiksi siivuiksi ja höyryävä kahvipannu, rahkaa ja tuoreita persikoita. Aamiaispöydän kataminen edellisiltana lienee minulle nykyään lapsuuteni pöydän jatke. Pöytä on tallessa sisälläni niin kuin juhlapäivinä esiin otettavat pöytien jatkopalat. Haluaisin venyttää siitä ammentamaani toivoa loputtomiin. Muistoissani kukko laulaa yhä. Ja aurinko livahtaa sisään ikkunaluukujen raosta.

Lapsuuden miljöön olisi kuulunut himmetä sumeaksi ja kaukaiseksi lomamuistoksi. 1900-luku oli täynnä suuria muutoksia. Toinen maailmansota painui hiljalleen syvään hiljaisuuteen. Nuoret lähtivät kaupunkeihin ja lähiöihin niin kuin äiti ja useat hänen sisaruksistaan olivat jo tehneet. Maaseudun uusjako kasvatti tilakokoa, pyyhkäisi pois monet viljelijät peltotilkkuineen, joissa oli vielä aitoja, pensaikkoa ja käärmeiden suosimia kivikumpareita.

Pian kylillä ei enää näkynyt leipurin ja lihakauppiaan pakettiautoja, jotka saapuivat tööttäillen, sammuttivat moottorin ja avasivat perälaudan myyntitiskiksi. Karkeat pellavalakanat, jotka pestiin metyleenisinisellä ja ripustettiin aurinkoon kuivumaan, päätyivät kirpputorille. Mutta me muutimme maalle vuonna 1957, menimme eri suuntaan kuin muut. Kuljimme elämässämme vastavirtaan.

Minä olin viisi- ja veljeni Michel kuusivuotias, iässä jolloin muistoja alkaa muotoutua. Vanhempamme olivat vuokranneet kolean talon, joka oli varmaan ollut aikoinaan linnan sivurakennus. Koti oli yläkerrassa, missä oli peräkkäin isoja, korkeita huoneita ja valtavia takkoja. Keittiö oli asunnon päädyssä. Pesuhuonetta ei ollut, pelkästään vati ja vesikannu. Talvella vettä keitettiin ja kesällä jätettiin vesisaavi aurinkoon lämpiämään. Jeanne-tädin luo saattoi mennä niityn yli, ja mummola oli lyhyen matkan päässä. Kotitalo sijaitsi Azay-le-Ferronin linnatien päässä.

Linnan tilanhoitaja tunsu meidät hyvin, Michel-veljeni, minut ja serkkumme. Hän näki, kun tulimme tietä pitkin, poikkesimme Tanchoux'n eukon puodissa kilistellen kolikoita taskussa, tulimme ulos kaupasta suu täynnä karamellia ja käsissämme tahmainen Mistral-karamellipaperi ja suuntasimme linnan maille. Leikimme ranskalaistyyllisen puutarhan siististi parturoiduilla kujanteilla ja juoksentelimme

hiekkateillä ja lähivainioilla. Ylitimme rajoja ja aikakausia ymmärtämättä tuon taivaallista ihmisten välisistä erimielisyyksistä tai sodista, joihin isäni ammattisotilaana yhtenäen lähti piipahtaen kotona vain lyhyesti lomillaan.

Osasimme erottaa sikäläisten sitikat ja rellut, samoin rikkaan väen Citroën DS:t, jotka seisoivat Azay-le-Ferronin leipomon edessä. Leipomo oli kuuluisa Millefeuille-leivoksistaan ja meloninmuotoisesta kakusta, jota muodon takia sanottiin mantelimeloniksi ja joka tarjoiltiin vaniljakastikkeen kera. Tiesimme myös, miksi isoäiti oli pukeutunut mustiin, vaikka isoisä oli elossa. Olin äidin kanssa isoäidin luona, kun eno tuli kertomaan, että Micheline oli kuollut. Eno seisoi silmät punaisina, vierellään molemmat poikansa, kaksi tyynyjä rutistavaa pikkupoikaa. Poikien sisar oli palanut pahasti, kun perheen äiti oli kuumentanut spriitä kananpojan kynimistä varten. Tytön päälle oli kaatunut tulikuumaa nestettä, ja hän oli menehtynyt matkalla sairaalaan. Micheline oli kuollut. Hän kuului meidän lössiin. Hänellä oli lyhyet tummat hiukset. Hän ei ollut serkuistani se, jonka kanssa olin leikkinyt eniten, hän oli minua vanhempi, 12-vuotias, mutta hän kuului silti meidän lössiin. Seuraavana päivänä isoäiti pukeutui mustaan kolttuun ja kulki se yllään loppuelämänsä. Koko seutu, puut, pellot ja linnat saivat todistaa, että me osasimme niellä kyynellemme. Ennen kaikkea me osasimme aavistaa, että äiti oli sairas.

Välillä äiti joutui sairaalaan ja palasi sieltä laihana ja kalpeana ensihoitajien työntämällä paareilla. Pelkäsin aina, että hän putoaisi paareilta eikä koskaan pääsisi sisälle saakka. Eräänä päivänä koulumatkalla serkkuni mainitsivat sanan »syöpä», he puhuivat jostakusta muusta, mutta sana painui mieleeni, se kuulosti mahdolliselta selitykseltä äidin

kipuihin ja myös kuolemantuomiolta. Ja pian isoäiti hypäsi polkupyörän selkään ja tuli huolehtimaan huushollista, meistä ja eritoten äidistä. Näin kun isoäiti saapui aamuisin ja lähti iltaisin surupuvussaan. Äiti ei ikinä itkenyt, ei ainakaan meidän kuullen. En itkenyt minäkään. Kerran kuulin, kun äiti huusi. Kevytkin hipaisu sattui häneen. Äitiin ei saanut enää koskea. Katselin kun isoäiti avasi pitkiä pumpulikankaisia kaistaleita ja asetteli niitä äidin hartoiden alle. Lantio oli kipsattu. Syöpä oli mennyt luihin asti. Hänen sänkynsä siirrettiin keittiöön ikkunan viereen, niin ettei hänen tarvinnut olla yksin. Sängyn vieressä oli punainen ikilevyöpöytä ja sen päällä Telefunkenin radio. Ja ilmassa leijui Miror-aineen tuoksu. Siivooja Hélène kiillotti sillä isän Algerian-komennuksilta tuomia kupariastioita.

Lapsuusmuistot olivat vielä tuoreina mielessäni, kun kesällä 1971 menin tädin luo. Sisimpäni värähteli. Keinahdeltin. Menneisyys veti minua puoleensa, se piti sisällään kaiken, onnen ja murhenäytelmän, oli kuin koko elämäni olisi jo eletty. Sitten Dominique astui keittiöön. Ampiainen oli sinä päivänä pistänyt minua silmien väliin, myrkky oli levinnyt elimistöön ja silmäluomeni olivat turvoksissa, niin että näytin hänen mielestään aasialaiselta. Hänestä taas tuli minulle mieleen Julien Clerc, koska hänellä oli olkapäälle ulottuvat kiharat ja raidallinen merimiespusero.

Dominique viipyi iltaisin tätini luona ja viivytteli selvästi lähtöä kotiin Châtillon-sur-Indreen. Hän piti perheestäni, se tarjosi hänelle lämpöä, johon hän ei ollut tottunut. Hän haki sieltä lohtua ja hellyyttä. Sitä samaa minäkin hain.

Olin tuolloin yhdeksäntoistavuotias. Asuin Pariisissa isän, veljen ja äitipuolen kanssa. Työskentelin sihteerinä shekkivihkoja valmistavassa painotalossa. Dominique

silmissä olin »pariisitar» kaikella sillä painoarvolla, jota maalaiset sanaan lataavat. Olimme kuitenkin vain kaksi kovin nuorina työelämään sysättyä lasta. Ja meitä yhdisti se, että olimme pieninä kolhineet polvemme samoilla Indren tantereilla. Hänen ujoutensa rauhoitti minua. Hän punastui helposti. Hänessä ei ollut tippaakaan nuorten miesten itsevarmuutta. Minulla ei ollut vielä ollut romansseja, ei edes ihastuksia. Ja aistin, että hän rakastaisi minua. Se, että kohtasin hänet Andrée-tädin luona, oli merkki äidiltä, äiti vaali minua, tämä mies rakastaisi minua, tarkoituksettomalla elämälläni olisi taas tarkoitus.

Kun pari päivää myöhemmin palasin Pariisiin, puhuin isälle Dominiquesta. Hän hillitsi intoani. Hän sanoi, että olin liian nuori, että meillä ei ollut tarpeeksi elämäkokemusta. Ammattisotilaana hän vieroksui sitä, että Dominique ei ollut suorittanut asepalvelusta vaan saanut vapautuksen siitä. Luultavasti isä ei vain halunnut päästää minua muuttamaan pois kotoa. En ollut täysi-ikäinen, mutta ansaitsin elantoni, hyppäsin siis viikonloppuisin Indren-junaan ja menin Dominiquen luo, annoin hänelle Pariisista ostamiani puseroita ja parfyymeja lahjaksi. Houkuttelin häntä luokseni kaupunkiin, kauas hänen perheestään, johon olin tutustunut. Hänen äitinsä Juliette sanoi, että Dominique olisi onneton kaupungissa. Juliette oli viisikymmentävuotias ja riutuneen oloinen. Isä Denis Pelicot puhui vain huutamalla. Heillä kotona ihailtiin Joël-veljeä, joka opiskeli lääketiedettä Toursin yliopistossa, kun taas Dominique oli lopettanut koulunkäynnin varhain ja kantoi sähköasentajan palkkansa vanhemmilleen. Dominique asui samassa makuuhuoneessa kuin Nicole, sosiaalitoimen heille sijoittama kehitysvammainen kasvattityttö. Toinen makuuhuone oli varattu isänpuoleiselle isoisälle, joka oli

kuulemma tehnyt pitkän uran luksushotellin pikkolona Trouvilllessa ja palannut kuin toiselta mantereelta. Hänellä oli Parkinsonin tauti. Dominiquen vanhemmat nukkuivat olohuoneessa. Koti huokui synkkyyttä, se uhosi monen oven taakse suljettua, kohtalon tuomaa kaaosta.

Sen katon alla me kuitenkin rakastelimme ensimmäisen kerran. Olin lykännyt hetkeä, halusin olla varma, että Dominique oli elämäni mies. Hän oli kärsimättömämpi mutta odotti, kunnes minä olin valmis. Hänkään ei ollut aiemmin rakastellut. Oli toukokuinen ilta vuonna 1972, olin tullut hänen luokseen viikonlopuksi, yövyin hänen vanhempiansa luona, ja koska me emme olleet vielä naimisissa, minut pantiin nukkumaan isoisän makuuhuoneeseen. Keskellä yötä Dominique hiipi sänkyyni. Se oli ensimmäinen kerta sekä minulle että hänelle. Muistan hellän ihokosketuksen, arastelevan ja tietysti hiukan kömpelön. Rakastelun jälkeen hän hipsi takaisin omaan huoneeseen, ja minä koin, että olimme tehneet sopimuksen. Olimme rakastavaisia ja sielunsisaria. Menisimme yhdessä läpi kärsimysten, lähtisimme kauas elämän kolhimista lapsuudenperheistämme. Minä parantaisin hänet ja hän minut. Sitten Dominique tuli Pariisiin ja pyysi isältä kättäni, eikä isä tohtinut kieltäytyä.

»Myötä- ja vastamäessä», lausui vihkijä 14. huhtikuuta 1973. Niin minusta tuli Gisèle Pelicot. Juhlat olivat vaatimattomat, koska meillä ei ollut rahaa. Dominiqueella oli neilikka rintapielessä. Minä olin riehakkaalla tuulella, olin niin rakastunut. Vihkikuvamme on hieno. Se on otettu puutarhassa Azay-le-Ferronin linnan varjossa.

SANOIN, ETTÄ halusin mennä kotiin. »Aiotteko tehdä rikosilmoituksen?» konstaapeli Perret kysyi. »Aion.» Vastaus oli tullut kiltisti huuliltani. Mutta jos hän ei olisi kysynyt, en olisi tullut ajatelleeksi koko asiaa. Halusin vain, että kaikki loppuisi. Halusin mennä kotiin. Jatkaa omaa elämääni. Allekirjoitin hänen ojentamansa rikosilmoituksen kuin vastuuvapautuksen. Ja kuulemispöytäkirjan. Raapustin Pelicot-nimen lyhenteen PCT jokaisen sivun alkuun lukematta tekstiä, näkemättä, että olin sanonut myös: »Kyllä, minä olen tuossa, tuo on minun makuuhuoneeni.» Niin siinä pöytäkirjassa lukee. Niin poliisi on kuullut minun sanovan. Muistikuvani olivat aivan erilaiset. Mieleni huusi, että en siinä ollut minä, että ei siinä ollut Dominique. »En enää tiedä missä mennään.» Tekstissä lukee myös niin. Niin minä olen sanonut.

Laurent Perret ehdotti, että hänen työtoverinsa veisi minut kotiin. »Ja soittakaa jollekulle, älkää jääkö yksin», hän sanoi. Kun minä vihdoinkin lähdin pois poliisilaitokselta, Dominique oli kaiketi siellä edelleen.

Muuan poliisi ajoi minun autollani ja pysäköi sorakujalle autotallin eteen. Hän lähti pois saman tien poliisijoneuvolla, joka oli ajanut perässämme. Avasin oven huojentuneena, aivan kuin kotiinpaluu olisi voinut

pyyhkiä pois edeltävät tunnit, aivan kuin olisin voinut unohtaa, niin kuin olin viime vuosina niin paljon unohtanut: syntymäpäivänäni olin unohtanut mitä edellispäivänä olin tehnyt, päivänä, jolloin lapset olivat käyneet vierailulla, en muistanut olinko hyvästellyt heidät, kamppaajalla käynninkin olin unohtanut, vaikka peilistä selvästi näki, että hiukseni oli leikattu ja värjätty. Minulla oli ollut yhä enemmän muistikatkoja. Pelkäsin niitä, pelkäsin ajamista, pelkäsin junamatkoja, sitä että vahingossa ajaisin ohi pysäkin, pelkäsin yksinkertaisesti kuolevani. Mutta tuona päivänä olisin halunnut että mieleni olisi tyhjentynyt, halusin unohtaa, että olin palannut poliisilaitokselta yksin.

Se oli mahdotonta. Koti oli myllätty ylösalaisin. Rikospaikkatutkijat olivat käyneet penkomassa paikkoja. Panin tavarat heti paikoilleen. Siivosin kotietsinnän jäljet pois. Kaiken piti olla omalla paikallaan. Panin likapyykit koneeseen ja jätin vävylleni Pierrelle viestin: »Voitko soittaa, asia koskee Dominiquea.» Ei muuta. Ei mitään täsmällistä. Kerroin asian mutta jätin sen silti kertomatta. Koin etten kykenisi kertomaan lapsilleni. Imuroin olohuoneen. Sitten soitin ystävälleni Sylvielle. »Voitko tulla käymään? Minulla on asiaa.» Ei mitään selityksiä, niin kuin ei Pierrelle jättämässäni viestissäkään. Sylvie lupasi tulla oitis. Minua huip-pasi yhä. Ripustin Dominiquen kalsarit, pyjaman ja housut pyykkinarulle. Kaikki oli putipuhdasta. Aurinko paistoi, puutarhassa pyykit kuivuisivat nopeasti. Olin kuin koira portilla odottamassa isäntää. Dominique palaisi kotiin. Hänen autonsa seisoj tallissa. Imuroin makuuhuoneet. Odotellessani ryhdyin silittämään. Sylvie tuli. »Oletteko te sairaana?» Hänelle oli heti tullut mieleen korona. Me istuuduimme.

Ranskalainen Gisèle Pelicot joutui
aviomiehensä ja kymmenien muiden
raiskaamaksi. Nyt hän kertoo tarinansa
omin sanoin ja ilman häpeää.

Gisèle Pelicot’n tavallinen elämä ranskalaisessa
pikkukaupungissa mullistui vuonna 2020, kun hän sai
puhelun poliisilaitokselta. Pelicot sai tietää, että hänen
aviomiehensä Dominique oli kymmenen vuoden ajan
huumannut ja raikannut häntä ja lisäksi antanut yli 50
vieraan miehen käyttää häntä hyväksi.

Seksuaalirikosten oikeudenkäynnit käydään tavallisesti
suljetuin ovin, mutta Pelicot kohahdutti rohkeudellaan,
kun hän halusikin avoimen oikeudenkäynnin.

Pelicot’n vaatimus seksuaalirikosten uhrien häpeän
poistamisesta on tehnyt hänestä ikonin ja synnyttänyt
protesteja seksuaaliväkivaltaa koskevien lakien
muuttamiseksi ympäri maailmaa.

Kirjassa Pelicot avaa rehellisesti elämäntarinansa, avioliittonsa
viimeisen vuosikymmenen ja käsittämättömän trauman
vaatiman pitkän toipumisajan. *Hymni elämälle* on muotokuva
naisesta, joka rikkoi hiljaisuuden, vaati äänensä takaisin
ja pakotti yhteiskunnan kohtaamaan totuuden.

	 9 789510 526774
www.wsoy.fi	99.1 ISBN 978-951-0-52677-4